

Kernboodschap

Vechtstromen (eerder waterschap Velt en Vecht) en de Waterleidingmaatschappij Drenthe, hebben in 2004 NieuWater opgericht om de Puurwaterfabriek te financieren, te bouwen en te beheren. In 2010 werd de Puurwaterfabriek, naast de zuivering in Emmen, geopend. In 2021 kwamen de aandelen van de Waterleidingmaatschappij Drenthe beschikbaar, omdat WMD een 100 procent drinkwaterbedrijf wilde zijn. Deze aandelen zijn vervolgens gekocht door Vechtstromen.

In de Puurwaterfabriek wordt van het effluent uit de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Emmen op een duurzame wijze puur water gemaakt. Het effluent vormt daarmee een duurzaam alternatief voor het gebruik van grondwater of drinkwater. Dit pure water wordt door de NAM gebruikt voor de productie van stoom, die nodig is bij de oliewinning in een nabijgelegen olieveld. Hierdoor is de NAM niet aangewezen op grondwater of drinkwater en kan de waterbeschikbaarheid in Zuidoost-Drenthe voor natuur en landbouw beter op peil gehouden worden. Mede in het licht van de klimaateffecten, die we ook in Zuidoost-Drenthe nadrukkelijk zien, is dat een goede zaak.

De Puurwaterfabriek is in de loop der jaren ook een belangrijk onderdeel geworden bij de zoektocht naar innovatieve manieren van zuiveren en hergebruik van afvalwater. In samenwerking met medeoverheden, kennispartners en bedrijven wordt er bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar de effectiviteit van actief koolfilter (BODAC) in de verwijdering van medicijnresten, zoeken we naar oplossingen voor micro- verontreiniging in (afval)water en kijken we of puur water kan worden gebruikt bij de productie van waterstofgas als onderdeel van de energietransitie. Het overnemen van de aandelen van Waterleidingmaatschappij Drenthe had tot doel om dit onderzoek en deze ontwikkelingen te borgen.

**

Als waterschap gaan wij niet over de vraag of delfstofwinning noodzakelijk is. Die afweging is aan de minister van Economische Zaken en Klimaat.

Sinds de wijziging van de Mijnbouwwet in 2017 zijn waterschappen, evenals provincies en gemeenten, wel wettelijk adviespartner van de minister van EZK voor mijnbouwactiviteiten. Via dit formele spoor worden de regionale, lokale en locatiespecifieke belangen bij de besluitvorming betrokken. Het is onze watergraaf Stefan Kuks geweest die, vanuit zijn rol als Uniebestuurder, in de Tweede Kamer heeft gepleit voor dit adviesrecht. Dit is door de Tweede Kamer gehonoreerd en daar maken we ook gebruik van.

Wij zijn een functionele overheid. Bij het opstellen van onze adviezen kijken we dus primair naar de invloed van voorgenomen mijnbouwactiviteiten op het (beheer van) het watersysteem. Bijvoorbeeld de invloed van bodemdaling op ons peilbeheer, eventuele risico's voor de waterkwaliteit, de invloed van bodemtrillingen op onze waterkeringen en kunstwerken, enzovoorts.

Als we het nodig vinden, geven we nadrukkelijk aan wat we vinden van de mogelijke risico's voor de kwaliteit van water in beken, sloten, rivieren (oppervlaktewater), grondwater en mogelijke schadelijke gevolgen voor mens, plant en dier. Deze dienen tot het absolute minimum te zijn ingeperkt. Hiervoor vraagt het waterschap aandacht bij alle betrokken partijen, zeker ook in de richting van de NAM. Dit hebben we in het verleden gedaan en dit zullen we ook in de toekomst blijven doen.

**

Q&A

Waarom levert Vechtstromen puur water aan de NAM?

De NAM heeft water nodig om stoom te maken. Met deze stoom wordt diep onder de grond de olie verhit en vloeibaar gemaakt, om de winning te vergemakkelijken. Omdat het beter is om daarvoor geen grondwater of drinkwater te gebruiken, heeft NieuWater een fabriek gebouwd waarin zeer schoon water wordt gemaakt met water uit onze rioolwaterzuivering.

Zo gaan we onttrekking van grondwater tegen en hebben we de waterbeschikbaarheid in Zuidoost-Drenthe voor natuur en landbouw beter op peil kunnen houden. Mede in het licht van de klimaateffecten, die we ook in Zuidoost-Drenthe nadrukkelijk zien, is dat een goede beslissing geweest.

Waarom heeft Vechtstromen de aandelen NieuWater van WMD overgenomen?

De Puurwaterfabriek is in de loop der jaren een belangrijk onderdeel geworden bij de zoektocht naar innovatieve manieren van zuiveren en hergebruik van afvalwater. In samenwerking met medeoverheden, kennispartners en bedrijven wordt er bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar de effectiviteit van actief koolfilter (BODAC) in de verwijdering van medicijnresten, zoeken we naar oplossingen voor micro- verontreiniging in (afval)water en kijken we of puur water kan worden gebruikt bij de productie van waterstofgas als onderdeel van de energietransitie. Het overnemen van de aandelen van Waterleidingmaatschappij Drenthe had tot doel om dit onderzoek en deze ontwikkelingen te borgen.

Wordt jullie schone water als vuil water in de bodem geïnjecteerd?

De NAM heeft water nodig om stoom te maken. Met deze stoom wordt diep onder de grond de olie verhit en vloeibaar gemaakt, om de winning te vergemakkelijken. Omdat we niet willen dat daarvoor grondwater of drinkwater wordt gebruikt, hebben we samen met de Waterleidingmaatschappij Drenthe NieuWater opgericht. Gezamenlijk hebben we de Puurwaterfabriek gebouwd, waarin we zeer schoon water maken met water uit onze rioolwaterzuivering.

In de diepe bodemlaag zit naast de olie, van nature echter ook een grote hoeveelheid water. Nadat de olie vloeibaar is gemaakt met stoom, wordt via de winputten dus een combinatie van water en olie onttrokken. Dit opgepompte water wordt in Schoonebeek afgescheiden van de olie en als zogeheten productiewater verwerkt.

Jullie hebben duurzaamheid hoog in het vaandel. Waarom stoppen jullie niet gewoon met de levering van puur water aan de NAM?

Met de oprichting van NieuWater en de bouw van de Puurwaterfabriek, die in 2010 is opgeleverd, is ervoor gezorgd dat de NAM voor haar proces geen grondwater of drinkwater hoeft te gebruiken. Ze gebruiken nu extra gezuiverd rioolwater uit de zuivering in Emmen voor de productie van stoom. Zo kan de waterbeschikbaarheid in Zuidoost-Drenthe voor natuur en landbouw beter op peil gehouden worden. Mede in het licht van de klimaateffecten, die we ook in Zuidoost-Drenthe nadrukkelijk zien, is dat een goede zaak.

Stoppen met de levering van puur water door NieuWater aan de NAM, betekent dat de NAM ander water, zoals grondwater of drinkwater, moet gaan gebruiken om stoom te maken. Of ze kunnen geen stoom meer produceren en zijn genoodzaakt te stoppen met de winning van olie in het gebied.

De levering van puur water aan de NAM had nou juist als doel dat er geen grond-of drinkwater zou worden gebruikt voor de winning van olie. De NAM in de situatie brengen om alsnog grond-of drinkwater te gaan gebruiken voor het maken van stoom, vinden we niet wenselijk. Zeker niet gezien de al grote druk op het grondwater- en drinkwatersysteem, door onder meer klimaateffecten.

Wanneer het waterschap stopt met het leveren van puur water aan de NAM, zetten we daarmee eenzijdig onze levering stop. We voldoen dan niet meer aan de leveringsovereenkomst die we met de NAM hebben gesloten en dat besluit van NieuWater zou zelfs kunnen leiden tot het

noodgedwongen stopzetten van de oliewinning. Het besluit om al dan niet een streep te zetten door de oliewinning in Schoonebeek is echter exclusief voorbehouden aan de minister van EZK. Aan een dergelijk eenzijdig besluit van NieuWater zouden ook grote juridische en financiële gevolgen zijn verbonden.

Wanneer loopt het contract met de NAM af? [IS DIT GEHEIM - MH??]

Het contract tussen NieuWater en de NAM loopt in september 2035 af. In het contract is een optie opgenomen om de levering van Puurwater met 6 jaar te verlengen. Het contract voorziet in onderhandelingen waaruit alleen een verlenging kan volgen als dat voor beide partijen tot een redelijk resultaat leidt

Wat denkt Vechtstromen van de aangenomen motie in de tweede kamer?

Antwoord is bestuurlijk!!